

Mjanma (Republika Związku Mjanmy)

Informacja o stosunkach gospodarczych z Mjanmą.

1. Podstawowe informacje.

Powierzchnia	676 578 km ²
Ludność	54,5 mln,
Religia	Buddyzm 90%, chrześcijaństwo 6%, islam 2,3%, hinduizm 0,5%, inne 0,8
Stolica	Napyidaw
Waluta	Kiat
Ustrój polityczny	Formalnie republika demokratyczna
Głowa państwa	Junta wojskowa
Ambasador Mjanmy w Polsce	Pani Kiaw Hitin Lin, Charge d'affaires a. i. Polska podlega kompetencji terytorialnej Ambasady w Berlinie
Ambasador RP w Mjanmie	Pan Artur Dmochowski. Mjanma podlega kompetencji terytorialnej Ambasady w Tajlandii

2. Podstawowe informacje gospodarcze.

	2020	2021	2022	2023
PKB (mld USD)	79	66,35	62,35	64,82
Wzrost PKB	- 9	-12	4	1
PKP per capita (w tys. USD)	1,479	1, 233	1,119	1,187
Inflacja %	5,7	3,6	18,4	27,1
Bezrobocie %	1,5	4,3	2,8	2,8
Eksport towarów (mld USD)	16,9	15,1	17	14,7
Import towarów (mld USD)	17,9	14,3	17,4	16,5
Saldo (mld USD)	1,0	0,9	0,4	1,8

World Bank, Trademap.

3. Podstawowe informacje polityczno-gospodarcze.

Mjanma (oficjalnie Republika Związku Mjanmy, do 1989 r. Birma) jest największym krajem w kontynentalnej części Azji Południowo-Wschodniej i 10. co do wielkości w Azji pod względem powierzchni. Jej stolicą jest Naypyidaw, a największym miastem jest Yangon (Rangoon). Populacja to ponad 54 mln osób. Formalnie władzę sprawuje prezydent wybierany na 5 lat przez Zgromadzenie Przedstawicieli, de facto rządzi wojskowa junta.

1 lutego 2021 r., w dniu, w którym miał się zebrać parlament, armia Mjanmy zatrzymała Aung San Suu Kyi i innych członków partii rządzącej. Wojsko przekazało władzę dowódcy wojskowemu Min Aung Hlaing, ogłosiło stan wyjątkowy i rozpoczęło zamykanie granic, ograniczając podróże i komunikację elektroniczną w całym kraju. W odpowiedzi EU i USA nałożyły sankcje na ten kraj. W Mjanmie jest ponad 2,6 mln uchodźców wewnętrznych, ponad 1 mln z grupy Rohingjów znajduje się w Bangladeszu.

Mjanma jest członkiem ONZ (od 1948 r.), WTO (od 1995), MFW (od 1952) oraz od 1997 r. Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN), w którym po raz pierwszy sprawowała przewodnictwo w 2014 r.

Z uwagi na przewrót wojskowy w kraju gospodarka Mjanmy znajduje się w kryzysie, na który dodatkowo wpłynęła pandemia COVID-19.

Rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo razem stanowią największą część gospodarki Mjanmy. Około połowa wszystkich gruntów rolnych jest przeznaczona na uprawę ryżu, a w celu zwiększenia produkcji rząd promuje wielokrotne uprawy (sekwencyjną uprawę dwóch lub więcej upraw na jednym kawałku ziemi w ciągu jednego roku). Sektor ten wytwarza prawie połowę produktu krajowego brutto i zatrudnia 2/3 siły roboczej. Na dużą skalę w państwowych fabrykach produkuje się papierosy oraz cygara (także chałupniczo). Inne ważne gałęzie przemysłu to przetwórstwo stali, produkcja maszyn i urządzeń transportowych oraz produkcja cementu.

Kraj posiada bogate złoża surowców m.in. minerały, w tym rudy metali, ropę naftową i gaz ziemny, a także znaczne złoża kamieni szlachetnych i półszlachetnych. Chociaż wydobycie rośnie od końca XX wieku, górnictwo stanowi tylko mały ułamek PKB kraju i zatrudnia niewielką część siły roboczej. Popyt na energię elektryczną stale przekracza możliwości jego zaspokojenia. Według danych Banku Światowego, w 2022 roku niecałe 74% ludności miało dostęp do elektryczności. Chociaż większość energii w kraju pochodzi z paliw kopalnych, energia wodna stanowi znaczący i szybko rozwijający się segment całkowitego zaopatrzenia w energię. Zbudowano kilka elektrowni wodnych, w tym na rzece Balu (dopływ Salween), w Taikkyi w pobliżu miasta Bago (Pegu), w północnym regionie Rakhine oraz w pobliżu Mandalay.

Dużą część gospodarki stanowi nielegalny handel zagraniczny i nielegalna produkcja opium.

W 2023 r. eksport Mjanmy kierowany był głównie do krajów regionu: Tajlandia 24%, Chiny 23 %, Japonia 8%, Indie 6%, a głównym towarem był gaz ziemny, który stanowił ponad 23 % całości eksportu i produkty rolne: fasola (7,2%), różne rodzaje ryżu (5%), kukurydza (2,8%) .

4. Stosunki gospodarcze UE-Mjanma.

W 2023 r. obroty EU-Myanma wyniosły 3,7 mld EUR, dzięki czemu UE była trzecim partnerem handlowym po Chinach (26,4%) i Tajlandii (17,2%) z udziałem 11%. Z kolei Mjanma z udziałem w 0,1% jest dla UE 57 partnerem handlowym.

Import w wysokości 3,4 mld EUR koncentrował się głównie na ubraniach, obuwiu, produktach rolnych i towarach przemysłowych. Eksport o wartości 0,3 mld EUR to głównie chemikalia, artykuły spożywcze, urządzenia przemysłowe, środki transportu. W rezultacie UE ma ujemne saldo w obrotach z Mjanmą.

Mjanma jest beneficjentem rozwiązania szczególnego GSP „Wszystko oprócz broni” („Everything But Arms - EBA”), w ramach którego udziela się krajom sklasyfikowanym przez ONZ jako kraje najslabiej rozwinięte (LDC) pełnego, bezcłowego i bezkontyngentowego dostępu w odniesieniu do wszystkich produktów oprócz broni i amunicji. W 2020 r. 98% eksportu Mjanmy korzystało ze schematu EBA.

W handlu usługami w 2022 r. zanotowano import UE na poziomie 0,3 mld EUR, eksport 0,2 mln EUR, co daje ujemne saldo w wysokości 0,1 mld EUR.

UE i Mjanma rozpoczęły negocjacje umowy o ochronie inwestycji (Investment Protection Agreement – IPA) w 2014 r. Piąta i do tej pory ostatnia runda negocjacji odbyła się w kwietniu 2017 r. Negocjacje z Mjanmą są obecnie zawieszane i w obszarze handlu ta kwestia nie pojawia się od lat. Odnośnie reżimu handlowego w stosunkach UE-Mjanma warto zapoznać się ze stroną: <https://sanctionsmap.eu/#/main/details/8/guidances?search=%7B%22value%22:%22%22,%22searchType%22:%7B%7D%7D> (dostęp z dnia 19.08.2024).

5. Stosunki gospodarcze Polska-Mjanma

Umowa o komunikacji lotniczej między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Socjalistycznej Republiki Związku Birmańskiego zawarta 15 czerwca 1977 r.

Umowa o udzieleniu kredytu w ramach pomocy wiązanej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Związku Mjanmy, podpisana w Nay Pyi Taw dnia 11 kwietnia 2017 r.

Obroty handlowe Polska Mjanma (w mln EUR).

	2020	2021	2022	2023
Eksport	6	7	13	14
Import	314	460	874	829
Obroty	320	467	887	843
Saldo	- 306	- 453	- 861	- 815

Dane za Export Intelligence.

Jak widać na przestrzeni ostatnich lat Polska, podobnie jak cała UE, ma ujemne saldo w handlu z Mjanmą.

Top 5 produktów polskiego eksportu do Mjanmy w 2023 r. (na poziomie HS6).

	Udział w %	Wartość (w mln EUR)
Łosoś atlantycki	41,6	5,9
Serwatka i serwatka zagęszczona	17,9	2,6
Słód	11,9	1,7
Kawałki i podroby ptactwa Gallus domesticus zamrożone	7	1
Mięso ze świń zamrożone	5	0,7

Dane za Export Intelligence.

Powyższa tabela wskazuje, że polski eksport w przeważającej większości składał się z produktów rolnych. Można również sądzić, iż w najbliższej przyszłości będzie to dominujący sektor na tym kierunku.

Top 5 produktów polskiego importu z Mjanmy w 2023 r. (na poziomie HS6).

	Udział w %	Wartość w mln EUR
Palta, kurtki 3/4, pelerynki, peleryny, anoraki (włącznie z kurtkami narciarskimi), wiatrówki, kurtki od wiatru i podobne artykuły, damskie lub dziewczęce, męskie lub chłopięce z włókien chemicznych	30,1	255
Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, z włókien chemicznych, dziane (z wył. kamizelek z podbiciem)	5,81	48,21
Spodnie, spodnie na szelkach z karczkiem typu ogrodniczki	4,23	35,11
Ryz częściowo lub całkowicie bielony, nawet polerowany lub glazurowany	3,28	27,22
Bluzy, pulowery, swetry rozpinane, kamizelki i podobne artykuły, z bawełny, dziane (z wył. kamizelek z podbiciem)	3,17	26,31

Dane za Export Intelligence.

Większość importu z Mjanmy, dotyczy produktów przemysłu odzieżowego, jak tradycyjnie z całego kierunku południowoazjatyckiego.

6. Przedstawicielstwa dyplomatyczne.**Polska placówka w Mjanmie.**

Brak. Mjanma podlega kompetencji terytorialnej Ambasady RP w Tajlandii.

Placówka Mjanmy w Rzeczypospolitej Polskiej.

Brak. Polska podlega kompetencji terytorialnej Ambasady Mjanmy w Berlinie.

Opracowano w Departamencie Handlu i Współpracy Międzynarodowej MRiT (sierpień 2024).